

Kuhu vihm jääb?

Soojuselt on kevad kõikide aegade neljandal kohal, põuda on olnud ennegi

Möödunud aasta lehekuul kurtis üks talumees: ei saa aru, kuidas küll võib nii külm olla, et kartul seisab mullas nagu keldris, ei lähe idanema ega mädane ka.

Tänavu on kaelas hoopis vastupidine häda: nüüd küpsevad mugulad krimpsu kuumas tuhkuivas pinnases.

Kevad, mis on olnud ideaalne puhkajale (kes aga riskis mais puhkust võtta?) või asfalteerijale, teeb endistviisi kõvasti peavalu põllu- ja metsameestele.

Soojuselt on äsjased kevadkuud märtsist maini olnud Tartu 137aastases vaatlusreas neljandal kohal. Põuasemaid aastaid on aga olnud päris palju (näiteks 1918. a sadas Tartus kolme kuuga vaid 14 mm, 1964. a 48 mm).

Seda, et mai viimasel kolmandikul ei tule peaaegu piiskagi, juhtub siinmail umbes igal seitsmendal aastal. Kui sadas, siis hooti, juhuti ja paiguti.

Läänemaal tuli kuuga vihma vaid 4–5 mm, seevastu ligi pool tavalisest sajuhulgast kogunes Väike-Maarjas ja Viljandis (29 mm).

Isa sain pea märjaks alles kuu eelviimasel päeval, kui

maag Igor Mang Maalehe simanil pidulisi püha veega pidardas.

Öökülm mais jätab õunad ussideta

Nii ütleb vanasõna. Tegelikult jätab kõva külm hoopis ussid õunteta. Viimased krõbedamad hommikud olid sisemaal 20. mai paiku.

Jõgevalt teatati, et seal esines rohul isegi -9° . Varaste kartulite pealsed tõmbusid mustaks.

Süüdi oli lehekuul valitsemisega väga püsiv kõrgrõhkkond, mis päeval soojendas ja kuivatas mulda, öösel aga jättis selle ilma kaitsvast pilvevaibast.

Päikest oli näha rekordiliselt palju: üle 390 tunni, tavalisest 1,6 korda enam. Pole ka ime – 11. mai õhtul oli taevas korraga kolm päikest. Kaks küll nn valepäikest.

Ultraviolettkiirgust jagus justkui lõunas, pea igal päeval mõõdeti Tõraveres keskmisest kõrgemaid UV-indeksi väärtusi.

Kes püüdis päevitades viimast võtta, võib seda aega paarikümne aasta pärast pahasti meenutada.

Meteoroloogia ja hüdroloogia instituudis tehtud kokkuvõtte näitasid, et mai keskmine õhutemperatuur Eestis ületas pikaajalist keskmist ehk normi tervelt kolme kraadiga ($12,8^{\circ}$).

Kõige kuumemaks suutis oma õhu kütta Pärnu ($14,3^{\circ}$), jahe oli Ristnas ($11,2^{\circ}$).

Mujal ja muiste

Mujal maailmas oli nii põuda, uputus kui torme ja palavust, nagu igal aastal. 6. mail purustas tornado ilusa nimega Happy (õnnelik) linna Texase osariigis. Kõige kuumem oli Pakistanis Sibi linnas ($50,6^{\circ}$), Põhja-Jäämere ääres paukus veel pakane.

USAs Colorado osariigis valitses säärane kuivus, et koduaia kastjad riskisid kolmekuulise arestiga. Uputas aga Lõuna-Ameerikas.

Indias tappis päevi kestnud kuni 46° ulatunud kuumalaine ligi 1100 inimest. Põrgulikult palav (44°) oli paar päeva ka USA mängupõrgute linnas Las Vegases.

Saja aasta eest oli mai Tartus tavalisest jahedam ($8,6^{\circ}$), sademeid (kahel päeval ka lumena)

tuli aga ligi kaks korda rohkem kui peaks (94 mm). Õhutemperatuur kõikus $26,2$ ja $-0,2$ kraadi vahel.

Postimehele teatati kuu algupäevil: Viljandi linnajärv on talvise jääkatte juba ära visanud.

Harju-Jaanist: Orased tulivad suuremalt jaolt küll tervelt lume alt välja, on aga praegu külmast siniseks ja kängu löönud. Tänavune kevad on siamaale üks kardetavamaid, mis põllumehed tõsisemalt tuleviku päale mõtlema paneb.

Viru-Jaakopist: Metsades on veel lund. Luhad on üle ujutatud.

Tartust: Emajõe vesi on tõusnud, nii et mitmes uulitsas saab käia vaid purrete kaudu. Maa päale veetud sõnnikuhunnikud ujuvad vee pinnal. Lapsed solistavad samas põlvini vees ja uhavad üks teisele vallatuse tuhinas veepiisku vastu silmi.

Kus madal vesi seisab, sinna on roheline kõnts päale kogunenud, mis vastikult haiseb. Ööjooksul võib mõni nokastanud mees kukkuda mustavee kastidesse, mis kaaneta jäänud.